

[Fuglsang.]

geres anstrengelser netop i denne henseende. Skulle de virkelig have så lidt tiltro til deres egne ideer og deres sag, som deres åbenlyse angst for, at ministerpræsident Khrustjev skulle få nogen forbindelse med det danske folk, giver udtryk for?

Vi erkender som sagt, at vi gennem den hidtil førte politik er bragt i en vanskelig situation. Men på blot nogenlunde længere sigt vil disse vanskeligheder ikke blive lettet, men blive uddybet, hvis vor handlefrihed yderligere indsnævres inden for et af de to markedsområder med svære rysterter af vor selvstændighed som følge.

For os at se tjener det vore interesser at stå udenfor og derved bevare vor handlefrihed både over for begge de to grupper og med hensyn til at sprede vor eksport og søge nye markeder. En sådan politik svarer også til vor geografiske beliggenhed, som byder os at bygge bro, medens vi i et af de to markedsområder let bliver forvandlet til en udmark og en militær forpost. Og så sandt som der faktisk er en sammenhæng mellem økonomisk og anden udenrigspolitik, vil vi her faktisk kunne optræde som positive brobyggere og derigennem øve en aktiv indsats mod den farlige blokpolitik, for fred og afspænding.

Hans Schmidt: Også jeg vil gerne takke den højtærede udenrigsminister for redegørelsen om den seneste udvikling i arbejdet for en løsning af markedsplanproblemerne. Jeg vil dog straks sige, at jeg har svært ved at forson mig med det skridt, den høje regering har i sinde at tage ved at indtræde i det lille frihandelsområde.

Fra første færd har jeg under debatterne om dette spørgsmål fremsat den tanke, at Danmark var forudbestemt til at være formidler og brobygger mellem fællesmarkedslandene og landene uden for dette fællesskab. Det var den geografiske beliggenhed, landets erhvervsstruktur og dets kulturelle og politiske traditioner, som ledte til denne tanke. Min overbevisning var dog denne — og er den samme i dag — at dette virke med størst virkning kunne udøves ud fra et medlemskab i fællesmarkedet.

Jeg forstår så vel, at følelserne og bevidstheden om et stærkt tilknytningsforhold til de skandinaviske lande og England trækker

i modsat retning. Noget tilsvarende vil kunne siges om det tyske mindretal. Men dermed er også sagt, at det netop er stillingen uden for grænserne af det område, tilknytningsforholdet gælder, der er grundlag for en formidlers gerning, som også den højtærede udenrigsminister har bekendt sig til. Jeg tror, at placeringen uden for grænsen er en forudsætning for, at denne gerning kan udføres med held; og for Danmarks vedkommende ville denne placering være nået ved et medlemskab i fællesmarkedet. Jeg mener også, at beviset for denne tankes rigtighed allerede er ført.

Da bestræbelserne for oprettelsen af det store frihandelsområde var trådt i forgrunden, gav jeg dog udtryk for en forståelse af, at Danmarks lod i vægtskålen til fordel for denne dannelse kunne tænkes at veje tungest til, når Danmark under disse forhandlinger stod uden for fællesmarkedet. Den 19. maj 1958 holdt økonomiminister Erhard en tale her i København på Børsen om dette problem, og ministeren sagde, at man ikke skulle stile efter to forskellige mål på samme tid, men koncentrere sig om ét mål, og at det for Danmarks vedkommende måtte være frihandelsområdet.

Dette forhold nævnte jeg også under afslutningsdebatten i dette høje ting den 3. juni i år og fortsatte: når jeg har forstået situationen ret, som den forelå dengang, så var tanken denne, at så kunne Danmark bedst hjælpe til med at formå England til at strække sig så vidt, at et frihandelsområde kunne realiseres. Men er denne tankegang gyldig endnu i dag? Jeg havde dengang mine stærke tvivl om, at denne politisk-matematiske formel var rigtig, og som situationen er nu — hvor arbejdet for det store frihandelsområde er strandet — synes det mig at stå klart, at det er den i hvert fald ikke mere. Og hvorfor er resultatet udeblevet?

Når England ikke stod så stejlt på viljen til at bevare de oversøiske lande inden for statsamfundet for sig alene og samtidig kræve ligeberettigelse på det europæiske marked, så kunne frihandelsområdet eller endog et fællesmarked, som omfatter både de seks og de syv, være blevet en kendsgerning. Det er jo i dette forhold, modsætningerne til Frankrig bundet.

Men i stedet for går bestræbelserne nu ud